

Hilafestvny
Népeknapi
1102.67/27

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

Egész évre	Elofizetési ára	8 kor
Fél évre		4 -
Negyed évre		2 -
	Egyes szám ára 20 fillér	

Felolvas szerkesztő, lapfőlapdos és kiadó
BALKÁNYI ERNŐ.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztés és kiadóhivatal:
Fő-utca.
Hirdetéseket díjszabás szerinti.
Kéziratok nem adhatók vissza.

Nemzeti nevelés.

Az alkotások sorozatában nem mindig az a legnagyobb, amely dícséret után kiált ami önkénytelen hívja ki a dícséret, elismerést és lelkesedést. A dícséret építetek orman az ornamentika az, ami megkap, a képzőművészet mestersékedése, ami lebilincsel, de valójában a dícséret mégis azokat az apró becsületes semmit mondó teglácskákat illeti, amelyekre ránevezedik minden, még a vakolat is, ami érejlji a szem elől.

A magyar nemzeti állam kialakulásában is lesznek biztosan hatás után kiálló megkapó dolgok valamikor. De ott még ma nem tartunk. Csak a becsületes teglákat látjuk, amiket most rakogat egymás fölé a kultuszminiszter, aki bizonyosan nem fog elfeledkezni majd, ha rákerül a sors a külső ornamentikáról. Nemzeti nevelésünk, amely kell hogy alapja legyen egész nemzeti politikánknak, most van kialakulóban. Századok súlyos mulasztásai, tévelygésai törnek itt meg a rakodik le helyettük egy egészen más világ. Sokat haladtunk rövid idő alatt, de mégis, mintha igazán csak most kezdenének észre, hogy ahhoz, hogy magyarok legyünk, először magyarokká kell lennünk. Mert eddig nem voltunk azok s legalább nem az állan jóvoltából. Valami zür-zavvar szerű kaos volt az, amivel utnak ezreteltek bennünket az iskolából, abba a másik iskolába, aminek élete a neve. Megtörték,

kieszítottk bennünket a tudományokra, de soha nem az életre s még inkább nem a magyar életre. Ez csak most kezdődik. A nemzeti nevelés utat tört magának a sok mindenfelelésen s most már hivatalosan is befodult nevelésügyünk nemzeti jellegebe.

Igazán nemzetivé azonban csak akkor lesz nevelésügyünk, ha leszürődik az első generációra ragadt hatás, ha ez életben is realizálódik az iskolákban nyert impressióink és gyökeret ver az iskolán kívül is az ott elvetett csira. Mondják: az élet sok mindentőlől rólunk s még többet ad helyette a magából. Ami mindennapi életünk bizony éppen nem jellegzetes s még inkább nem nemzeti. Az következnek tehát ebből, hogy az iskola hatásait elvonjva majd a mindennapi élet, kiöli a csírat, amit onnan magunkkal hozunk. Csak hogy ezt az igazságot meg is fordíthatjuk. A társadalom képe olyan, mint a minővé a nevelés teszi. A kultúra vetkőztette ki az emberiségeket eredeti voltukból, átugorta, átformálta a maga képerre. A gyermekek benyomásait, érzelmét nem is nyújtja el soha az élet, legfeljebb csejtítja, elaltatja. A társadalom képe olyan, mint aminővé tagjai neveljük. Ha nemzeti lesz a nevelés, nemzeti lesz a társadalom képe, amely lassan bar, de mindig odaalakul, ahová a nevelés iránylja. A lateiner világnak a latin nevelés adta meg a sajátját, a mai kozmopolitiskodó világnak is csak az iskolára vezethető vissza.

Mennyivel másforma volna mai társa-

dalmunk képe, ha ott kezdődik volna, ahol ma folytatni akarjuk. Valamikor azonban nagy dolgunk tetszett magyar társadalmat teremtési s mindenki azt hitte, hogy ami magyar nem lehet más, csak nemzeti. Pedig a sok idegen hatás nem csak a külső képen, de még nyelvtelen is ott hagyta bélyegét, aminek a kigyomlálása maga is elég munkába és időbe fog kerülni.

Egy nemzet öntudatos fejlődése csak akkor figyelme méltó, ha önmagából, nemzeti jellegből tud meríteni vagy olyan nemzeti forrásokból teremtési, ami kuffejévé válhat szellemi életének. Minden más élet csak vegetáció, a kultúra nagy asztaláról lebuloltított morzszak szodegetése. A legmagasabb kultúra is értéketlen, ha ugyanaz, megtaljuk más nemzetnél is, ha nincs egyéni sajátjaga, ami rányomja a bélyegeket s hirdeti, hogy a miénk.

Ezért érdemlik meg a legnagyobb dícséretet azok az intézkedések, amelyekből a kultuszminiszter most bevezeli a nemzeti nevelés ügyét. Az épület kialakulásától még messze vagyunk, de hiszen remek a tételőre már teljesen a miénk lesz az alap teremtési megmagából, mint ahogy dícsérete is benne van önmagába.

HIREK.

— **Meghívó.** A helybeli Iparos Olvasókör a jövő vasárnap, azaz október 5-én d. u. 2 órakor

TÁRCZA.

A mármarosai Salamon imája.

Az „Alsó-Lendvai Híradó” eredeti tárczaja

Az őszi szel már megkezdte szeszélyes játékait.

Mint valami eretlen sulhanca rázza meg a csevesesz utaszi fak üstöket, sebülante róluk a fonyadt, száraz leveleket, melyek halk zörgessel, lassan, észrevelenül, mint magának az öngöszetek érkezése, szálltak alá a saros köveztete.

A fak ágai megöszereverődtek, mint fonyadt, elszórt karjai kétségbeesett, nem anyóknak, kik szemek előtt látják saját gyermekük pusztulását.

Ennek érzete teljesen ránevezedik a varázsa. az emberekre, kiknek zsihbongó lárnája is elomlott és olyan lett, mint valami földalatti irhatlan gép szüntelen dübörgése.

Lehajlott fejei, görnyedten és részletelenül állt a pusztulás közepette egy szürke alak. A ruhája a durva munkától, az arca meg a fardszagg terjegetéskéből fakó volt, de sötét szemének révetek tekintetét álmadozó jártára végig a szomorú környezet.

Haza gondolt.

Othon, Mármarosban épen most hagyja el rongyos vityilóját három-negy falu zsidója, hogy összejöjjen közös imara búnböcsanatért, bekesseget

és jöletért... Ilyenkor delatna a xvu kopott temp-lomban már hófehér minden: az emberok ruhája, lelke, amint fájdalmas áhítattal, a földieket kien-gesztelve átengedik magukat könyörgő imának, ah, mert ott a Mármarosban a szegény, kaftanis zsidónak oly sok könyörgőni valója van. És holnap is egész nap, megőrtve, ellen-szomjan könyörgőni fognak...

Buzgó imával, ösenög fohász-szóló küszöbölő ő is a holnapra nap megünnepelése, yad idegen emberek köze, nekiközve az öreg törökök szülei és vagy nyolcz testvér ily alkalommal megszokott ellátott szeretet.

Ennek a napnak az áhittata eltitöltte egész lenyét. Rajongó lelkesedéssel gondolt arra, hogy holnap majd kitérja szívét, lelkét, hogy holnap emegő érzessel, szívra fogja elmondani imáját. És ezt az imát, ezzel a buzgalommal elmondott imát ezen a napon megfogja hallgatni az úr.

Ez az indult elragadja lelkét, gondolatok fogamozott meg benne, feltánt előtte szük, kicsiny koronák valamenyüi sok, nagy szenvedése és ő mint a gazda, ki a ternet vastogalja — kérésre köziölt ak, ami leginkább nyomta, ami leginkább fajt neki és imájába foglalta az ettől való megszabadulást.

A gondolatok szavakká tömörültek, egyahán és amint így lassan, összehalálta fohászt, nagy buzgalommal elkezte ismetelgette:

— Hallgass meg Uram imánat, mert nagy az én szenvedésem, bánatom... Engedd meg, oh, Mindenható, hogy a Te nevednek elcsengési ne ismerjek fel oly mindjárt zsidó voltomat. Hiszen

jól tudom, hogy nagy kegy, teljes ádvisség zsidók lenni, de nezd ugy útek, szidalmaznak és gonynakok érte! Reggeltől estig folyton gyötörnek. Tegnap fülem mellől eldurvult, otromba munkás-társaim leváltak tőzt a hajamat, kirantották ru-haibanól a Noked szentelt ruhadrabot és összetep-tek, arcomba vágják... Ne engedj ott, oh Uram! Told meg, hogy ne léssék meg bennem a zsidó... Aztán... Aztán, oh hallgass meg Uram, engedj meg, hogy egyszer, egyetlen egyszer, — mondok csak egyszer — jölkínkassak, oly jól, a hogy én gondolom, meleg parolgo etellei... Ha-rom napja már, hogy török, romlott almat eszem. Ma delbe meg ebből sem jutott. Oh, olyan jól lak- nek, hogy soha sem lennek többet ehés...

Már kézelelt az este. Heje volt, hogy egy röglözött templom padok horoztatással kidög- zölt — helyere menjen. Lassan, imáját halkán be- rege üdült el.

Alig tett néhány lépést, mikor észrevelenül, minttha csak a föld alul járt volna ki, egy kicsiny, gonddan kiöltözött ember teremt előtte és szö- szöltotta:

— Hallja, barátom, van magának dolga?

— Nincs.

— Akkor járjon velem. Nálam kap munkát holnapra és ha ugy török, meg is maradhat nálam. Meglátom érte. Kap kosztot és egy forintot naponta. Er? Kap forintot... — Ez elég lesz, ugy-e?

— Ó meg csak banult reá, mert valami je- lenesre.

— Egy forint egy napra!... Oh, az elég lesz.

hült helyét talált. Jagarott, siránkozott és szidta a görények fajat. A dolgról tudomást vett a csendőrség is, amely csakhamar kiderítette, hogy Vörös Istvánné személyesen keltélva gőrcy járta a csirkék fájait tanjájan. A csirkéket a merész aszanyánál meg is találták. Az eset fel van jelentve.

— **A gazda dolmányja.** Szahatvan korona készpénzzel volt megbelléve Fliszár Lápót széchenyifai lakos dolmánya, mikor a dolmány tulajdonosa egy kis befeljőre betért Vajecz Matyas hódolai lakos korszájába. Az értékes dolmányt emel fölgyan a korszáros maganzabójába helyezte el, de mindezek daczára elbacsuzott a dolmánytól a 100 korona. A károsult Fliszár pannaelt a csendőrségnél, minék fölgyan a tettes Frülwilt Borbála regedel. Az eszany személyben hamarosan kérékerült. A 100 korona meg hany nélkül meg volt nálá.

— **Vásári tolvaj.** Kúronya József uriszeki há kost valni jó akar elinésze fejelenette, hogy a kamrájában sok mindeféle olyan homot oriz. amelyről nem tudna passzense felismertni. A csendőrség házkutatást tartott az elinélés s a kamra egyrészeben egész kis zsibvásáras való portekát talált. Kúronya bevallotta, hogy a homikat a balonyi vasárnap egy kereskedőtől csak egy hákony szerezte. — A kereskedőnek a nyert azonban nem tudja. Az eljárást megindították ellene.

— **Piaczi árak.** Buza I. rendű 13 K. II rendű 12 K. Rozs 10 K. Zab 11 K. Kukoricza 12.40 K. 100 kilonként.

Közgazdaság.

A delibáti homoki szőlők.

Érdekes adatokat olvashatunk a „Kiserleigyi Közlemények” czimú folyóirat legutóbbi számban a delibáti homokon telepített szőlőkön eszközölt kísérletekről. A növénytermelési kísérleti állomás ugyancsak folytatta az elmúlt évben megkezdett szőlőtelep megkezdett műtrágyázási kísérleteket, mert első évi eredménye alapján meg is mondhatjuk a telepek annak oktatásáról és jövőbeli megkezdéséről. A közlemény szerint a 18 helyen folytatott kísérletnél eskis egy esetenben nem mutatkozott a műtrágya hatása; a többi helyen a must többlet katasztrális holdanként 36—2440 liter között ingadozott es pedig öt eseten 1000 literen alóli, nyolcz eseten 2000 literen alóli, két eseten pedig 2000 literen föléli.

A felhasználni műtrágya a must ezukortartalmára is lenyeges befolyást gyakorolt. — 14 helyen határozottak meg a must ezukortartalmát, s a 14 eset közül egy a műtrágyázott, mint a trágyázatlan

egyeten egész leboruljon ő is, csak egyszer mondhatta el ő is:

— Leborulok, törde esem Uram a Te felégsz színel előtt. — Aztán egy cztéle, hogy megkönyömbélné minden kelti kupa. —

Es Salamon feledevesedett. Lassan, áhítattal akarácsk otthon a templomban leborult ő is s átszelenülten mondiák ajkai: — Leborulok . . . Aztán valami jótékony homály borult szemére . . . felakart egyszenedni, de a föld, mint valami erőszakos szerelmű anya magához szorította . . . nem birt vissza felállni. Úgy maradt ott.

Vagy egy óra múlva bejött a esedel a tányéret és meglátta ott az új munkást.

— Mit keres? . . . De az nem felelt semmit.

— Hallja? . . . Vajly talán alszik? . . . es megierintette. A teste azonban merev volt es hideg.

Es Salamon imáját meghallgatta az Ur. Többet nem kionzta, nem szidalmazta senki. Es habár nem evett, mégis oly jól lakott, hogy soha többé nem ehezett . . .

GERGELY GYOZÓ.

parcella mustjának ezukortartalmáa egyforma volt 7 eseten; a fennmaradó 7 kísérletnél pedig a ezukortartalom 1—4°-al emelkedett.

Jövdelemezésgz felkeltetése is nagyon kedvező eredményre vezeték a kísérletek, a mennyiben a beörkezett adatok szerint volt rá esél, hogy egy heoliteri musternestőből előállítsa árá 4 korona 10 fillerebe kerül, A közlemény írja szerint há felvezesék, hogy a must heoliterégre csak 20 koronával értékes lehet — pedig a delibáti homoki szőlőkön magasabb áron értékesíthet akár 500 liter terméstőlbel megterti a két évi műtrágyázás összes költségeit.

A rétekek gyomoktól való tisztántartása.

Savanyu természetű, nedves, mocsaras rétekek s különösen tözegecs erdőküli talajokon rok gondot ad a gazdának a réti növényzet között előforduló gyomok irtása. Ely hekekön különösen nagy mennyiségben fel fel az úgynevezett Allium autangulum nevű hagymaféle növény, a mely néha oly nagy számban található, hogy a réty egész részezszerű festi. E növény irtása joforrnan kizárólag talajjavítással eszközölhető. Eddigi tapasztalatink szerint rendszerint, a növényi fánpanyagokból, különösen foszforos s meszes szegény talajokon szokott nagyobb mértékben előfordúlni es a talaj szegényesedésevel mindinkább elszaporodni.

Érdekes megfigyelés volt tehát ez irányban különösen a dunántúli öntözött rétekek, hol az iszapban co különösen meszes gazdag vízzel történt öntözésekben alig volt látható, míg külviláiban általában igen erősen el volt terjedve; s viszony a természet megfigyelésének es megismerésének hanyatlásával es növény mindinkább elszaporodott. Mindenképp csak a talaj szegényesége vezeték vissza.

Ellene való védekezésre ajánlják a foszforos, mesz es kátrnyagok alkalmazását. A káli 40°-os kátrnyag alakjában adandó két, holdanként 50—100 kg. mennyiségben; mesztrágyázásra pedig vagy egétsz meszt használnak holdanként 10—15 d. vagy mesziszapot. A foszfortrágyát legelőbb öszszek kiszórni egyszerre; ellenben a kátrnyagot két-három részletben, mert a tőzöngyál a káli neszobnyában abszorbeálja es így há egyszere lenne adva, esetleg egy része kimosaték.

CSARNOK.

KANDIKÓ

— történeti beszély a Vend—Avar korból. —

Irta: egyházasküki Derrvares Kálmán.

(Folytatás).

„A mint láttad szép nő? — válaszola az „István vagynék szolgálatára rendelve a kán által, parancsára tehát velünk, há valamit kívánsz, minden percében helyen szolgálnék neked mezék, gyümöccsel es kancazejjei.”

„Most meg semmire sínes szükségem jó aszszonyca, csak szabadulni szeretnék ezen pokkolhólt válaszola Geta bánatos arczal, aztan folytatta: „Mond csak, tudod-e, hol van a Vend-fejedelmén székhelye, s mily irányban esk az innet?”

„Szavaidból azt értelmeztem ki szép nő? — monda a banya — hogy te idegen vagy e vidéken, s nem ismered azt. . . en pedig — folytatta folytatva — „kérdésedre nem adhatok felvilágosítást, mert ilyesmí szigorúan tilva van nekem, s társaimnak.”

„Es ki tiltotta meg azt?” — kérde szomoruan Geta.

„A kán tiltotta meg? — válaszola a banya „neked szép nő nem szabad át tudni, hogy mely irányból hozták ide, azért történik az mindig ejei; de hiába is kérded azt, mert te örökre itt maradsz, s a kánon kívül más férfúnak nem szabad e várba bejutni, de még közöletlen sem, azért vagynék mi hatan mint öreg szolgálatokra rendezve, ketszáz fonyi fegyveres őrség pedig a hely aljában felállítva,

„Téhat foglyok es rabszolgnak vagynok, mikor senki- nek se veteltem?” — sóhajtott Geta s bánatos arczán könyöky peregtek alá.

„Nem vagy te se fogoly, sem rabszolgnak?” — válaszola a banya szinten megilletődve — „a mint hallottam — pedig biztos forrásból, — te kedvencem, választott anygyala vagy a kánnak, s heoliterégek ezvethet magadalt, hogy magas kőregy elly nagy meredőben meggyárod sikerült, azért tehát azt laaeseim, hogy ne elinélkezz vele, hanem minden tély kedvere, s minden kívánságát teljesítsd, akár heolig ledzsz!”

Geta testen borzadályi futott végig e szavakra, melyek tartalmát megértette, es ő teljesítésminden kívánságát annak, a kit lelkebeli utal es gyűlöli.

„Ki s ki utasított téged arra, hogy nekem ily tanácsokat ösztagasz?” — kérde Geta.

„Ez nem utasítás, hanem általános parancs válaszola a banya — „és nemcsak nekem szol ezen leccze, hanem minden nőnek, kiket odig ide hoztak, s ezentúl ide hoznak.”

„Borzasztó!” — kiáltta Geta eszörnyöködve „tehat más nőet is rabszolált el a kán, s azokok ily ide hoztak?”

„Bizony mára sok szép nő hoztak ide! — válaszola a banya — „de egyik sem volt oly szép mint te!”

„S hova lettek azon nők?” — kérde Geta részkeve a feleletét es rossz sejtelmül.

„Kivánsí vagy azt tudni?” — válaszola az „de én azt nem mondhatom meg neked, mert halalos büntetés vár közülünk arra, a ki ezen tórtól elárulja.”

„Téhat tórt az, hogy azon szereselen nőkel mi történik?” — sóhajta Geta, s szomorúságában két tenyerebe rejte el arczát.

„Szereselen nőkel? mondi! — válaszola a banya — „nem vagytok ti szereselen nők a kiket a kán elrabolták; ellenkezőleg, a ki azon nők közül a kán kívánságát önként, minden vonatkozás es ellentét nélkül teljesítette, azt bizonytalan idő múlva, midőn rege unat, kincsekkel, ajándékokkal elhalmozva elbocsátotta. . . azt pedig, a ki kedvere nem lett, s nem teljesítette azt, a mit tőle kívánt, vagys a testi gyönyörben nem részesítette el. . .

„Szólj gyorsan!” — kiáltott Geta meghörzadva — „mi történik azzal?”

„Nem szabad kímélendően, mert fojennel, elemmel jászom?” — válaszola a banya — „itt vagys messzre kimentem, többet megmondhat neked szép nő, mint a mennyit meg mondanom szabad lett volna.”

„Csak meg azt es egyet mond meg nekem” esdekelt Geta felkelve s a banyához lépve, kikérekte kezét megfogta.

„Azon nőket, a kik a kánal daczoltak, s neki egyáltalán mindent megtagadtak” — válaszola a banya — „megölette a kán.”

„Borzasztó!” — kiáltott fel Geta megremélve „megölette őket?”

„Igenis, megölette őket!” — válaszola a banya há majd idővel szabad lesse a mi kiseretünk mellett néked ezen kastély körül setalnod, figyelmeztetek ezen hely eszaki szeleno leve helyre, itt látni fogsz egy borzasztó szalon melységi, azon nők holttesteit, há a kik a kán akaratával daczoltak, ezen talágo melysége tisztalták.”

(Folytatás következik.)

Nyilttér.^o

Hálányilvánítás.

Kis fiannak játszás közben dióhéj akadott meg a torkán, ugy annyira, hogy csak hájszalton függött élete. S mivel e veszedelemből Dr. Brünner József ur páratlan ügyességgel kis fiamat kimentette, neki ez uton is hálamát s köszönetemet nyilvánítom.

Tisztelettel

Elefánt Dávid.

^o Az e rovat közlőteként nem vállal felel. a szerk

a polgári iskola tanástermében rendkívül közügyes volt. Targya: 1. A számadások megvizsgálása. 2. Hatarozathozatalai a köz helyiségre vonatkozólag. 3. Indítványok. Tekintettel a gyűlés tárgyainak fontosságára a tagok keretnek, hogy a közgyűlésen megjelenni szükségesek.

— Meghívó. Zalavármegyéi törvényhatósági bizottság. E. év október 7-én délelőtt 9 órakor a vármegyeház gyűléstermében rendkívül közügyes tárgyat, melynek kizárólagos tárgyaló kezpezdik: 1. A nagymeltesfogó m. kir. birtéghelyminiszter urnak f. e. 98768 II. szám alatt kelt rendelete a törvényhatóság 1903. évi költségvetésének módosítása és a penztárak és számvetéseinek államosítása folytat a megyei potadóból és a megyei alpolg. hozzájárulásból felszabadult összegek hovatfordítás tárgyában. 2. Ugyanazon 4310. szám. rendelet a főpénztárnoknak helyettesített Vidozcy Pd alpenztárnok és az alpenztárnoknak helyettesített Zbarszky Jozsef kiadó által illetékelteni felvett fizetés kiümlözökéinek a házpenztár javára leendő megterítés tárgyában. Mely rendkívül közügyes t. bizottsági tag urat azzal van szerencsem meghívni, hogy a fenti ügyek előzetése céljából az állandó választmányi ülés ugyanezen f. év október 7-én délelőtt 9 órakor tartaték.

Zalavármegyéi. 1902. évi szept. hó 18-án. Dr. Jankovich László gróf sk. Zalavármegyéi főispánja.

— Himzes kiállítás. A múlt héten megnyitott himzes kiállítás sűrűn látogatók közlegének és a tanítványok egész serege töltte a külön e célra berendezett termeket. A Singer C. vároegp részvénárság nagykiszaitai cég szakavatott tanítónye nyújtja az ingyenes oktatást. A kiállított himzeseket hölgyek nem tudják ellege esodalni, hogy lehetősége ylesmít vároegpben eladhatók. A kiállítás Alsó-Lendvában, Kőszeghegy fele hazánkban, a hó 18-án nyitl meg és október hó 26-ig maradt nyitva.

— Az Iparos Olvasókör táncmulatsága. Az Iparos Olvasókör táncmulatsága, mely f. hó 19-én a Kossuth-ünnepély alkalomával rendeztetett — minden tekintetben szépen sikerült. Az erden mindenestore varosunk nemes intelligenciáját illeli, kik mindet szeret, jót és hasznosat lelkesen karolnak fel s önzetlenül, diszcretre méltóan hozzák meg áldozatként, amilyen alkalom kiállokzik ereg. Így a jelen esteleim is nagy számmal jelenek meg úgy a hölgyek, mint az urak az Iparos Olvasókör mulatságán, s emellettova a jótékony célra rendezett mulatság egész szép anyagi sikerrel is végződött. Az összes bevételei volt 178 kor. 20 fill. kadás 93 kor., tehát a tiszta jövedelme, mely az Iparos Olvasókör könyvtárának gaparítására fordítatik — 85 kor. 20 fillert tett ki. A hölgyek kö-

zül ott voltak: Balás Belané Margit és Jolán leányai, dr. Brünner Jozsefne, Eörsy Gyúliáné, dr. Faber Dezsőne, Freyer Lipótne, Fársine, dr. Jozsa Hiralovszky Kelemenne, Kuthy Sándorné, Langner Makaróné (Bányavári), Mazal Arnoldné Vilma leányai, Neubauber Andrásné Hermóna leányai, Poln Ferenczine, Kelemenne (Hosszfallu), Racz Geza, Rosenbergné, Simónka Lajosné, Simónka Janosné, Szekenei Stoll leányai, Tuskes Dezsőne, Vargaue (Szolneca), dr. Wollak Adolfne, Weiszné leányai stb. Felültek: dr. Chlikó Sándor 10 kor., Neubauber Andras 5 kor. 60 fillert, Pus-Nador, Szokely Emil és Pataky Katalin 4 — 4 kor., dr. Jozsa Gyúliáné Brünner Antal 3 — 3 kor., Kurthy, dr. Wollak Adolf, Varga Sándor és dr. Brünner Jozsef 2,600 — 2,600 kor., Mady Pd, Weinberger Jakab, Vuklan Bela 2 — 2 kor., Balás Bela, Hiralovszky Kelemen, Eörsy Gyúli, Hutás Jozsef 1,600 — 1,600 kor., Molnar János, Lenaczin, Pollák Emil, Tuskes Dezső, Reiter Lajos, Lázár, Vogrinésné Lajos, Pollák Józsa, Novoly Mihály, dr. Nagy Lajos, Adelman Ferencz, Basa Jenő, Balkányi Ernő, Bittera Bela, Kankulin S., Csukás Adolf 1 — 1 kor., Tarasy, Racz Bela, Horváth K. 60 — 60 fillert, Wortmann, Brünner Bela, Kelemen István 50 — 50 fillert, Freyer Gyúli 40 fillert, Freyer Bela 30 fillert, Simónka Janos 20 fillert. Fogadják eric halas és legmegelőbb közszólentunk.

— Kitémlelt kiállítás. A poszonyi kiállításban bronz ermet kaptak Zabolából: Baró Harkányi Karoly örökösének zálasnegrótró gyáros (uralmat); Farago Bela zálasnegrósi magpogató gyáros (csizmalat). Nagy Ferencz (Zalaszentlő) pedig 20 kor. penztulajdonosn részesült a baronati kiállításban.

Postai szikkasztás. Moricz Jozsef nevű zalavármegyéi levélhordozó letartóztatták, mintegy 2210 kor. elsiszkasztással. Mikor gyambát vették, elűgödsölt, de nehány nap múlva visszatért, jelenükétek. Csak 210 kor. szikkasztás ismer el, a 2000 koronát nem vallalja.

— Más nevé alatt. A múlt héten jelentés érkezett a nagykiszaitai rendezősegek, hogy egy Magics Ferencz nevű utas beszállt a banoekszentgyörgyi Maschanzker féle vendégöbő hátsza s onnet 150 korona elemelése után meggurott. A vendég felszereltte a szokonyit s eszakának idegen helyre a kocsiját elvezette. A rendezősegek kocsin kezdte Magics Ferenczét. Ilyen nyílt egyen pedig csak egy van Nagykanizsán, aki az első magyará alalános bizosító társaság közbesülésben ülő tisztviselője. Magics epen vidéken utazott, te hat kínos feltunést kellett a városban, mikor a csendősegr kereste. A hírt már Perlakon is tudták s itt halotta meg Magics Ferencz is. Azonnal halva utazott, hogy tisztázta magát. A vizsgálat során

azután kiderült, hogy egy Czifrai Kálmán nevű kanizsai ermet szállt be Magics Ferencz nevű alalános-kegyörgyri koreszabna és ez vitte el a 150 koronát.

— A Magyar Biztosítási ügynek haladását és fejlettségét igazolja az a körülmény, hogy a biztosító intézetek és tisztviselők „Almanachja”, a „Magyar Biztosítási Évkönyv” V-ik kötetje jelenik meg a napokban. A könyv nemcsak a szakembereknek szükséges, hanem hasznát látja lakosközönség is, mert mindeuról teljes és kimerülő felvilágosítást nyújt, tartalmozza az összes intézetek szervezeteit, üzleti jelentését, igazgatóságának, tisztikarának és főnyelvényeinek teljes nevorsót. A könyv a 1. koronán (diszcs angol vasankötésben) megvásárolható és lapok kiadhatóvalban mar most, vagy a Biztosítási és Közigazgatási Lapoknál Budapestben, VII. Vörösmarty-utca 14. sz. 1. 4.

— Ingyenes díszmáj ajándék. Aki e címet előlvasza, akaratlanul is Amerikára, a kepelensége hazajára gondolt, pedig ezuttal sokkal közelebből, Budapestre, kelt szárnya e kir. a Pesti Napló Magyarországnak e legregik pártólók és kiklékeltől teljesen független, szabadelvű és szókimondó naplajpa lepi meg vele karácsonyra olvasót. Ajándékát, adeva a teljesben ingyen, a 4. számjegyű díszmáj, nemcsak illusztrációkkal, diszített Gilyi Mihály album-ot. E valótlan értékes és nagy irodalmi becseslő bíró művet — melynek az Atheneum kiadásában megjelent eredetije 90 koronába kerül — a Pesti Napló új kvárt kiadásában karácsonyi ajándékként megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetők is, akik egész even át fel, nyegednek, vagy havonként, de megvásárlás nélkül fizetnek el a Pesti Napló-ra.

— Lovas vadászat. Leszenec-Tomajról írják nekünk: F. hó 18-án ritka mulatság — papir-szelet lovas vadászat volt Leszenec-Tomajon Hortendly Ferenc főbírtólkossal. A lovasbáznak részt vettek: a háziaszony Hortendly Ferencz, Baró Purhéany Istvánne, Deym Izabella grófnő, Baró Puteány István hdyg., Deym Constantin gróf, Deym Hansi gróf, Belányi hdyg., ifj. Koller István, Töröky Iván, Wirius koronás, és a házi ur Hortendly Ferencz. Kocsin mentek a szép sport Deym Ferencz gróf nyágvöröst és noje, Baró Gyula Ludmilla, Baró Puteány Vilma, Pateány Dániel és Szabó Ede hdyg. Csevelő nyágvöröst, amely házi ur gyerekei. A számos mesterséges (feszített) akadályon minden báb nélkül jutott át az uri társaság, amely a halált után Hortendly Ferencznel jött össze degeruere.

— Kétfalu görény. Gagar Jozsefné prosznyafai lakos a magán regelre ki akarta erzeszteni az öblől felve orzótt, anyányi esziket, de nagy meglepetésre a 12 darab derek szárnyasnak csak

— És kocszot, annyit, amennyit maga akar... Maga ugy-e nem zsidó? Meglátás az mindjárt Manapság tudja, már miandeni zsidó... E nyarón felveszek egy házi szolgát és az most, mikor en se lehetek ötlőnn, mert templomban kelt lennem, eladót azzal, hogy ünnepe van nek is... Hat halott illyet?...

— Ime, imajánok egyik része teljesít. Nem ismertek fel benne a zsidókat. Roskadovza a gyengeségrel s átszellemlyve mint egy követet követően az ünnepi ruhába öltözött fúszercst, aki elvontak, a levegőben hadonazva magyarázta neki:

Nem lesz sommi más dolga, csak árut az udvarról bevinni a kártyába, nehogy megzavark. A cseled kártyában majd megmutatja. És ezért kap egy forintot és kocszot, amennyit csak akar. Nem kellett csak mennők és eskahmar odafértek. Pontosan mutogatták meg neki, hogy mit kell tennie:

— Ez itt csukor. Ezt tegye oda föl a polczra. Ez gyömbér, ezt meg ide szorja. ebbe a ládába. O meg csak nezte-nezte ezt a sok kimeszt, amit már búznák és diadalmaslajossal, biztosan várta amily másik kivánságának teljesülését.

— De én holnapra nem megyek. Ma már itt aludhat, mondta neki új gazdája... Itt van agra is a raktabán... Holnap meg, minőtül belegoma a munkába, a cseled ad magának reggelt... Én most elmegyek... Majd ha látom, hogy mikép megy a munka, megbeszéljük a többit. Azzal elment.

Es ó, mikor magára maradt először kívánság

nezzel körül, aztán eszenesen, lábügöben, mint egy tolvaj tünt el onnan, hogy meg egyszer, az Ur rogtónál hazajában, áhíltatos környezetben elmondja az o imaját.

Salamon már Mármarosban megszökté a korai felkelest. Az eliseg-er engedte, hogy a szoklaton kelvősen felhelyet sok elvezze. Vizios átmokkal elöltöztet éjszaka utat, mar ott volt a raktabán, ahol ma ünnepi esend és nyugalom honolt.

Egy nagy ládára téve ott volt előtte egy tányer meleg, párogo leves. A belőle kiarado pára atezaba espptt, orran, szájan keresztült möhön szivta azt magába és a kielezett emberek vagonkó tekintelente, mereven, mozdulatlanül nezte a barna, zsros folyadékot.

Van tehát mit ennie, meleg, párogo eró adó leves, egészen olyan, amilyennek esztől föl csigazott fentálajával már új sokszor elkapta.

Ime meghálaltatott tehát egész imaja... az ima, melyet eré a nagy napra szánt.

Ma, öthönn Mármarosban ilyenkor más öszszé jött a nagy falu zsidója hófeker ruhában, megisztult illetem — kizós mara lumbosmarant, bekesseget jöletér — ájtatos könyörgésre, meg törve, élen, szomjan.

Reszkő kezekkel melet a pihkának utat, de aztán megint a mai napra és az otthonra gondolt.

Az apa, a keserves munkában, nélkülözésben megtört agy, oh az ima böljöl, imádkozás és testi szenvedeseltől megkönyebbült lelke.

A budapesti Maria Congregatio szégyen tanuló javára rendezett tárgysorszátköz 1 koronert csak ma és holnap kapható Balkányi Ernő megalakításuk érdekében. Főnyeremény 10,000 korona érték. Huzás 1902. október 1-én.

Tanuló sorsjegye.

hűt helyét talált. Jajgatott, síránkozott és szidta a görények faját. A dologról tudomást vett a csendőrség is, amely csakhamar kiderítette, hogy Vörös István személyében kollára görény járta a csirkék ejjeli tanyáján. A csirkéket a nevezett asszonynál meg is találták. Az eset fel van jelentve.

— **A gazda dómánya.** Százhatvan korona képzénnyel volt meghelleve Fliszar Lipót széchenyifai lakos dómánya, mikor a dómány tulajdonosa egy kis befeljelőre betért Vajécz Matyas hőládai lakos koreszámjára. Az értékes dómányt ennek folytán a koreszámra magánzubbajába helyezte el, de mindenk daczára elbuzosított a dómánytól a 160 korona. A károsult Fliszar panaszt tett a csendőrségnél, minek folytán a teljes Frühvitt Borláda regelet uszony személyében hamarosan kérészerült. A 160 korona meg hiány nélkül meg volt nála.

— **Vásári tolvaj.** Kúronya József úrszéki lakost ványa ki akaro ellensége feljelentette, hogy a kamrájában sok mindenfolyó olyan homit érte, amelyről nem tudna passzint felmutatni. A csendőrség huztatást tartott az illetőnél s a kamra egyik részében egész kis zsisvárasra való portekát talált. Kúronya bevallotta, hogy a homikát a balczonyi vásáron egy kereskedőtől csak úgy balczonyra szerzte, — a kereskedőnek a nevet azonban nem tudja. Az eljárat megindultok ellene.

— **Piaczi árak.** Kuz 11. rendű 13 K. II rendű 12 K. Hozs 10 K. Baz 11 K. Kukoricza 12-40 K. 100 kilonként.

Közgazdaság.

A deliáti homoki szőlők.

Érdekes adatokat olvashatunk a „Kisérleti Közlemények” ezimű folyóirat legutóbbi számban a deliáti homokon telepített szőlőkön eszközölt kísérletekről. A növénytermelési kísérlet állomás ugyanis feltárta az elmlut eleven nevezett szőlőtelep megkezdett műtrágyázási kísérleteket, mert első évi eredmény alapján meg nem mondható tjeletet annak összereséről és jövedelmességéről. A közlemény szerint a 18 helyen folytatott kísérletnél csakis egy esetben nem műtrágozták a műtrágya hatása; a többi helyen a must többlet katasztrális holdanként 36—2440 liter között ingadozott és pedig öt esetben 1000 literen aloli, nyolcz esetben 2000 literen aloli, két esetben pedig 2000 literen felöli.

A felhasznált műtrágya a must ezukortartalmára is lenyeges befolyást gyakorolt. — 14 helyen határozott meg a must ezukortartalmát, s a 14 eset közül egy a műtrágyázott, mint a trágyázatlan

egyetlen egyszer leboruljon ő is, csak egyszer mondhasa el ő is:

— Leborulok, tórdre esem Úram a Te felcségsz színed előtt... Aztán ugy ezele, hogy megkönyvebbülne minden leki kánya...

— És Salamon felegyenesedett! Lassan, ahiataltal akácsak ottthon a templomban leborult ő is s átselemlenlen mondák ajkai: — Leborulok ő is... Aztán valami jótékony homóly borult szemre... — felakart egyenesedni, de a föld, mint viatani erőszakos szerelmű a magy megharagította... nem birt vissza felállni. Ugy maradt ott.

Vagy egy óra múlva bejött a esedő a tanyerét és meglátta ott az új munkást.

— Mit keres? ... De az nem felelt semmit. — Hallja? ... Vagy talán alszik? ... és megérintette. A teste azonban merev volt és hideg.

— És Salamon imáját meghallgatta az Ur. Többet nem kionzta, nem szidalmazta senki. És habár nem evett, mégis oly jól lakott, hogy soha többet nem éhezett...

GERGELY GYÓZÓ.

parcella mustjának ezukortartalma egyformán volt 7 esetben; a fennmaradó 7 kísérletnél pedig az ezukortartalom 1—4°-al emelkedett.

Jövedelmesség tekintetében is nagyon kedvező eredményre vezettek a kísérletek, a mennyiben a bevezetett adatok szerint volt az eset, hogy egy heolitor musttermésztöbblet előállítására 4 korona 10 filléresz került. A közlemény írja szerint ha felvesszük, hogy a must heolitoréhoz csak 20 koronával értekes több — pedig a deliáti homoki szőlőkön magasabb árban értékesítik akkor 500 liter termésből megterti a két évi műtrágyázás összes költségeit.

A rétekek gyomoktól való tisztántartása.

Savanyú természetű, nedves, moocsaras réteken s különösen fözeges eredu. tájakon rök gondot ad a gazdának a réti növényzet között előforduló gyomok irtása. Ily helyeken: különösen nagy mennyiségben fel fel az úgynevezett Allium auticulatum néven hagyományos növény, a mely nem oly nagy számban található, hogy a réty egész rozsanná festi. E növény irtása joforonan kizárólag talajjavítással eszközölhető. Eddigi tapasztalataink szerint rendszerint a növényi tápanyagokban, különösen foszforban és meszben szegény talajokat szokott nagyfok mértékben előfordulni és a talaj életszegényesedve mindinkább elszaporodni.

Érdekes megfigyelés volt tefelőt ez irányban különösen a dunántúli öntözőtéren, hol az iszapban ók különösen meszben gazdag vízzel történt öntözésekben aig volt látható, hogy külo ában általában igen erősen el volt terjedve; s viszont a termések mennyiségének és minőségének hanyatlásával a növény mindinkább elszaporodott. Mindez csak a talaj szegénységére vezethető vissza.

Ellene való védekezésre ajánlják a foszfor-, mesz és kátránygát alkalmazást. A káli 40°-os kátránygát alakjában adando két, holdanként 50—100 kg. mennyiségben; mesztrágyaszára pedig egyetelt meszet használnak holdanként 10—15 d. vagy mennyiszapot. A foszfortrágyát legjobb öszszel kiszórni egyzszerre; ellenben a kátránygát két-három részletben, mert a tozalgát a káli növekedésén abszorbeáló, és így ha egyszerre lenne adva, esetleg egy része kimosatnak.

CSARNOK.

KANDIKÓ

— történeti beszélő a Vend—Ávar körül. —

lirta: egyházasbákkí Dervarics Kálmán.

(Folytatás).

„A mint láttad szép nő” — válaszolta az „hátan vagynék szolgálatodra rendelve a kam által, parancsolt leltat velünk, ha valami kívánság, minden percében híven szolgálnék megged mezzel, gyűmönessel és kuncza tejjel.”

„Most meg semmire sines szükségem jó asszonynak, csak szabadulni szeretnék ezen pokolból” válaszolta Geta bánatos arczczal, aztan folytatta: „Mond csak, tudod-e, hol van a Vend-feljedelm székelye, s mily irányban esik az út?”

„Szavaidból azt értelmeztem ki szép nő” — mondta a banya — „hogy te idegen vagy e vidéken, s nem ismered azt... en pedig” — folytatta folytatva — „kérdésedre nem adhatok felvilágosítást, mert ilyesmí szigorúan tiltva van nekem, s tarsaimnak.”

„És ki tiltotta meg azt?” — kérde szomoruan Geta. „A kam tiltotta meg?” — válaszolta a banya „neked szép nő nem szabai azt tudni, hogy mely irányból hoztak ide, azért történik az mindig epej, de hiába is kérde az, mert te örökre itt maradsz, s a kánon kivül más férfianak nem szabad e várba bejutni, de még közöletlen sem, azért vagynék mi hatan mint örök szolgálatodra rendelve, ketszáz főnyí fegyveres őrség pedig a hely aljában felállítva,

„Tehát foglyos és rabszolga vagyok, mikor senkinek sem vettem?” — sóhajtott Geta a bánatos arczczal könyök peregek talá.

„Nem vagy te se fogoly, sem rabszolga” — válaszolta a banya szinten megfellelvő — „a mint bálítottam — pedig biztos forrásból, — te kedvesem, választott anyagya vagy a kánnak... boldognak evzelhet magzadalt, hogy magas kégyet ily nagy merészben meggyermed sikerült, azért tehat azt laaasolom, hogy ne ellenekedj vele, hanem mindent tegy kedvesre, s minden kívánságát teljesítsd, akkor boldog lesznél!”

Geta testen borzadály futott végig e szavakra, melyeknek tartalmát megértette, — ő tejeitessza minden kívánságát annak, a kit lelkehöl utal és gyűlöli.

„S ki utasított téged arra, hogy nekem ily tuncasoktat ösztagos?” — kérde Geta.

„Ez nem utasítás, hanem általános parancs válaszolta a banya — „s nemcsak neked szol ezen lecke, hanem minden nőnek, kiket eddig ide hoztak, s ezentúl ide hoznak.”

„Borzasztó!” — kiálta Geta elszörnyűködve „tehat más nőket is raboltattok el a kán, s azokot is ide hozták?”

„Bizony már sok szép nőt hoztak ide” — válaszolta a banya — „de egyik sem volt oly szép mint te!”

„S hova lettek azon nők?” — kérde Geta reszkette a felélelőtt és rossz sejtelenül.

„Kivánsí vagy azt tudni?” — válaszolta az „de én azt nem mondhatom meg neked, mert halál büntetés vár közölünk arra, a ki ezen tiltást elarolja.”

„Tehát titok az, hogy azon szerencsétlen nőket mi történt?” — sóhajta Geta, s szomorúságában két tenyerére rejtje el arczczát.

„Szerencsétlen nőket? monda” — válaszolta a banya — „nem vagytok ti szerencsétlen nők a kiket a kán elraboltat; ellenekezőleg, a ki azon nők közül a kán kívánságát önként, minden vonakodás s ellentélen nélkül teljesítette, azt bizonytalan idő múlva, mindig roka uti, kincsekkel, ajándékokkal elhalmozza elbuzosítottat. — az azt pedig, a ki kedvesre nem tett, s nem teljesítette azt, a mit tőle kívánt, vagyis a testi gyönyörben nem részesítette azt...”

„Szólj gyorsan!” — kiáltott Geta meghorzdava — „mi történt azzal?”

„Nem szabad kimondanom, mert fejemen, életemen jatszóm” — válaszolta a banya — „már ugyis messzire mentem, többel megmondtam neked szép nő, mint a mennyit meg mondanom szabad lett volna.”

„Csak meg ezt az egyet mond meg nekem” esideklét Geta felkelve a s banyához lépve, kinek kezét meglátta.

„Azon nőket, a kik a kánnal daczoltak, s neki egyáltalán mindent megtagadtak” — válaszolta a banya — „megölette a kán”...

„Borzasztó!” — kiáltott fel Geta megrémülve „megölette őket?”

„Igenis, megölette őket” — válaszolta a banya ha majd idővel szabad leszn a mi kísérték mellett nekod ezen kastély körül sétálod, figyelmeztelen ekeg északi szelen leve helyre, itt látni fogsz egy borzasztó talon melységet, azon nők holttesteit tehat, a kik a kán akarataival daczoltak, ezeket bányá megölte.”

(Folytatása következik).

Nyilttér.⁹⁾

Hályanyitvánítás.

Kis fiannak játszás közben dióhéj akadt meg a torkán, ugy annyira, hogy csak hajszaalon függött élete. S mivel e veszedelméből Dr. Brünnér József ur pártalan ügyességgel kis fiamat kimentette, neki ez uton is halámat s köszönetemet nyilvánítom.

Tisztelettel

Elefánt Dávid.

⁹⁾ Az e rovat közlőtekört nem vállal felet, a szerk.

hült helyt találta. Jajgatott, siránkozott és szidta a görények által. A dolgot tudomásra vett a csendőrség is, amely csakhamar kiderítelte, hogy Vörös István személyben kétféle gürüny járta a eszriek fűjeli tanyáiban. A eszrieket a nevezett aszszonyán meg is találta. Az eset fel van jelentve.

— **A gazda dolmánya.** Százhatvan korona késpénzzel volt megbelleve Fliszár László személyében lakos dolmánya, mikor a dolmány tulajdonosa egy kis bufogéjra betért Viljez Matyas hódihai lakos kosarájába. Az értékes dolmányt nem folytán a korsómaros magasszobájába helyezte el, de mindenképp dacozza elbánszozott a dolmánytól a 160 korona. A káoszul Fliszár panaszolt té a csendőrségnél, minék folytán a tettes Frühlwirt Borhala regedit aszszony személyében hamarosan kikerült. A 160 korona meg hiány nélkül meg volt nála.

— **Vásári tulaj.** Kúronya József uriszéki rákost valami jó akoró eljenseg fejlemlente, hogy a kamrájában sok mindenfélle olyan homnit őrt, amelyről nem tudna passzusz felmutatni. A csendőrség hazutalatt tartott az illetővel s a kamra oryék részében egész kis szivárványa való portékát talált. Kúronya bevallotta, hogy a homlikat a balgonyi eszriában egy hereskedőnél csak egy hátkörz szerzte, — a kereskedőnek a aerev azonban nem tudja. Az eljárat megindították ellene.

— **Piaczi árak.** Buza I. rendű 13 K. II rendű 12 K. Rozs 10 K. Zab 11 K. Kukorica 12.40 K. 100 kilonként.

Közgazdaság.

A deliblati homoki szőlők.

Érdekes adatokat olvashatunk a „Kiserlelgyi Közlemények” című folyóirat legutóbbi számban a deliblati homokon telepett szőlőkön eszközött kísérletekről. A növénytermelési kísérleti állomás ugyancs álljattja az elmúlt évben nevezett szőlőtelep megkezdett műtrágyázási kísérleteket, mert első év eredménye alapján meg nem mondható a telepek annak eszközéségével és jövedelmességével. A közlemény szerint a 18 helyen folytatott kísérletnél csakis egy esetben nem mutatkozott a műtrágya hatása; a többi helyen a must többlet katasztrális hoidaként 36—2440 liter között ingadozott es pedig öt esetben 1000 literen alól, nyolce esetben 2000 literen alól, két esetben pedig 2000 literen felöl.

A felhasználó műtrágya a must ezukortartal-mára is lönyeges befolyást gyakorolt. — 14 helyen határozta meg a must ezukortartalmát, s 14 eset közül egy a műtrágyázott, mint a trágyázatlan

parezela mustjának ezukortartalmára egyforma volt 7 esetben; a feunmaradó 7 kísérletnél pedig a ezukortartalmát 1—4%-al emelkedett.

Jövedelmesség felkeltetése is nagyon kedvező eredményre vezetett a kísérletek, a mennyiben a bevezekzt adatok szerint volt az eset, hogy egy hecoltör mustertöbblettel elállitási ára 4 korona 10 fillereszek, A közlemény íroja szerint ha felveszszék, hogy a must hecoltörre csak 20 koronával értékes theto — pedig a deliblati homoki szőlőkön magasabb áron értékesítik akkor 500 liter termeléstől megteríti a két évi műtrágyázás összes költségeit.

A rétekek gomoktól való tisztántartása.

Savanyu természetű, nedves, mecsaras rétekek s különösen tözeges eredetű talajokon sok gondot ad a gazdának a réti növényzet között előforduló gyomok irtása. Ily hekeken különösen nagy mennyiségben lel fel az ugynevezett Allium acutangulum nevű hagnaféle növény, a mely nehé oly nagy számban található, hogy a réty egész rozsmarjára festi. E növény irtása joforann kizárólag talajjavítással eszközölhető. Eddigi tapasztalataink szerint rendszerint, a növényi fagyapogókban különösen foszforos és meszes anyag talajokon sokott nagyobb mértékben előfordulnak es a talaj elszegényesedével mindinkább elszaporodnak.

Érdekes megfigyelés volt tehát ez irányban különösen a dunántúli öntözött rétekek, hol az iszapban eo különösen meszesen gazdag vízzel történt öntözésekben alig volt látható, míg külső ilyen állásban igen erősen el volt terjedve; s viszont a termések mennyiségének es minőségének hanyatlásával e növény mindinkább elszaporodott. Mindk esethek a talaj szegényeségére vezethető vissza.

Ellene való védekezésre ajánlják a foszfor-sav, mesz es kátrajagok alkalmazását. A káli 40%-os kátrajag alakjában adandó két, holdra 50—100 kg. mennyiségben; mesztrajagokra pedig egy egerelet meszt használnak holdanként 10—15 d. vagy mesziszappot. A foszfortrajagot legjobb öszszel kisizorni egyszere; előlőben a kátrajagot két-három részlelőben, mert a tözeglaj a káli helezőben abszorbeálja es így ha egyszere lenne adva, esetleg egy része kimoszték.

CSARNOK.

KANDIKÓ

— történeti beszéji a Vend—Avar korból —

Irta: egyházasbáki Dervarics Kálmán.

(Folytatás).

„A mint láttad szép nő” — válaszolta az hatvány gyomok szolgálatára rendelve a kán által, parancsot tehát velenik, ha valamit kívánsz, minden perczben híven szolgálnak neked mezzel, gyümöccsel es kanca-tejjei.

„Most meg semmire sües szükségem gy aszszony, csak szabadulni szeretnék ezen pokkoló” — válaszolta Geta bánatos arczczal, aztan folytatta: „Mond csak, tudod-e, hol van a Vend-főfejedelm székhelye, s mily irányban esk az innét?”

„Szavaidból azt értelmezem ki szép nő” — mondta a banya — „hogy te idegen vagy e vidéken, s nem ismered azt. . . en pedig” — folytatta folytatva — „kérdésedre nem adhatok felvilágosítást, mert illómsi szigorúan tiltva van nekem, s tarsasítanak.”

„Es ki tiltotta meg azt?” — kérde szomorúan Geta.

„A kán tiltotta meg” — válaszolta a banya — „neked szép nő nem szaba fel tudni, hogy mely irányból hoztak ide, azért történek az mindig éjjel; de hiába is kérdés azt, mert te örökre itt maradsz, s a kánon kívül más férfúnak nem szaba e várbá bejutni, de még közölteim sem, azért vagyok mi hatan mint öreg szolgálatára rendelve, kétszáz főnyi gyögyeres őrség pedig a hegy aljában felállitva,

„Tehat fogly es rabszolgán vagyok, mikor senkinek sem vettem” — sóhajtott Geta s bánatos arczczal könyök peregetik alá.

„Nem vagy te se fogoly, sem rabszolgán” — válaszolta a banya szinten megilletődve — „a mint hallottam — pedig biztos forrásból, — te kedvenc, választott ugryala vagy a kának, . . . boldogkedv ezreből magadot, hogy magas kogyet így nagy merészen megnyergned sikerült, azért tehát azt laaaszol, hogy ne ellenkezve vele, hanem mindent úgy kedves, s minden kívánságát teljesítsd, akkor boldog leendsz!”

Geta tesien borzadtól futott végig e szavakra, melyeknek tartalmit megperzte, te — 0 teljesítse minden kívánságát annak, a kit lelkeből utal es gyábol.

„S ki utasított téged arra, hogy nekem ily kánokat osztogass?” — kérde Geta.

„Ez nem utasítás, hanem általános parancs válaszol a banya — „s nemcsak neköl szöl ezen levelek, hanem minden nöknek, kiket oddig ide hoztak, s ezután ide hoznak.”

„Borzasztó!” — kiáltta Geta elszörnyűködve — „tehat más nököt is rahallottam e a kán, s azokat is ide hozták?”

„Bizony mára sok szép nő hoztak ide” — válaszol a banya — „de egyik sem volt oly szép mint te!”

„S hova lettek azok nő?” — kérde Geta részletek a feleletnél es rossz sejtelenl.

„Kivánsi vagy azt tudni?” — válaszol az. de en azt nem mondhatom meg neköl, mert halál büntetés vár közölnök arra, a ki ezen titköt elárulja.”

„Tehat tókt az, hogy azon szerzesetlen nököl mi történt?” — sóhajta Geta, s szomorúságában két tenyerére röjte el arczát.

„Szerzesetlen nököl? mond!” — válaszol a banya — „nem vagyok ti szerzesetlen nök a kiket a kán elrabolt; ellenkezőleg, a ki azon nőöl közül a kán kívánságát önként, minden vonakodás es ellentét nélkül teljesítette, azt bizonyítalan idő múlva, midőn reá unt, kánakkal, ajándékokkal elhalmozva elbocsátotta. . . . azt pedig, a ki kedves nem lett, s nem teljesítette azt, a mit főle kívánt, vagyis a testi gyönyörben nem részesítette ott. . . .”

„Szöl gyorsan!” — kiáltott Geta meghor-zadva — „mi történt azzal?”

„Nem szabad kimondanom, mert fojennel, elmondni jászom” — válaszol a banya — „már úgy messzire mentem, többet megmondani neked szép nő, mint a mennyit meg mondanom szabad lett volna.”

„Csak meg ezt az egyet mond meg neköl” esidekelt Geta felkelve s a banyához levek, kiknek kezét megfogta.

„Azon nököt, a kik a kánál daczoltak, s neki egyáltalán nem megtogadtak” — válaszol a banya — „megölette a kán.”

„Borzasztó!” — kiáltott fel Geta megremülve „megölette őket?”

„Igenis, megölette őket!” — válaszol a banya ha majd idővel szabad lesse a mi kísérünk mellett nek ezen kastély körül setáland, figyelmeztetek ezen hegy eszaki szelen löve helyre, it latin fogsz egy borzaston talozom melyfényt, azt láni hollöttet tehát, a kik a kán akaratával daczoltak, ezen fatagó meleyrege tasztították.”

(Folytatása következik.)

Nyiltér.*

Hálanyilvánítás.

Kis fiannak játszás közben dióhéj akadt meg a torkán, ugy annyira, hogy csak hajszalón függött élete. S mivel e veszedelmét Dr. Brünner József ur páralan ügyességgel kis fiamat kimentette, neki ez uton is hálámat s köszönetemet nyilvánítom.

Tisztelettel

Elefánd Dávid.

* Az e rovat közöltekr nem vállal felel, a szerk

GERGELY GYÓZÓ.

